

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99 uncu maddeleri uyarınca cevaplandırılmasını arz ederim.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 34. maddesi uyarınca, yapılması gereken ve uzun yıllar Ulaştırma Bakanlığına bağlı muayene istasyonlarında verilen araç muayene hizmeti ile istasyonları Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca pazarlık usulü ile yapılan ihale sonucunda, 20 yıl süreyle ve tekel hakkı tanınmak suretiyle 2007 yılında bir özel sektör işletmesine devredilmiştir.

Araç muayene istasyonlarının özelleştirilmesine karar verilmesinden sonra 2004 yılında 2918 sayılı Kanunun 35. maddesinde yapılan değişiklikle muayene ücretlerinin her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması esası getirilmiş, Cumhurbaşkanı'na ise bu tutarları her beş yılda bir yüzde 20'ye kadar eksiltme yetkisi tanınmıştır. 2019 yılı enflasyonu 11,84 olarak açıklanmış ancak 2020 yılında uygulanacak araç muayene ücretleri yüzde 22,58 artırılmıştır. 2017-2019 döneminde toplam enflasyonun yüzde 51 olmasına karşın son üç yılda muayene ücretlerine yüzde 73 zam yapılmıştır. Ekonomik kriz ve koronavirüs salgını nedeniyle ülke olarak zor günlerden geçtiğimiz bu dönemde araç muayene ücretlerine yapılan yüksek oranlı zamlar, geçim sıkıntısı içindeki vatandaşlar tarafından tepkiyle karşılanmıştır.

Trafik güvenliğini ilgilendirmesi, taşıt sahipleri bakımından zorunlu olması ve faaliyetin rekabete açık olmaması nedeniyle kamu hizmeti niteliği taşıyan araç muayene hizmeti için belirlenen ücretlerin hizmetin maliyetine kıyasla önemli ölçüde yüksek ve kâr amacına yönelik olmaması gerekir. Oysa özel sektöre devredilen muayene istasyonları, tek gayesi kâr elde etmek olan ticari bir işletmeye dönüşmüş, taşıt muayenesi yüksek fiyatlı lüks bir hizmet haline gelmiştir.

Bir kriz süreci içinde bulunan ülkemiz ekonomisinin koronavirüs salgını dolayısıyla daha da kötüleşmesi ve enflasyondaki yükseliş nedeniyle araç muayene ücretlerinin hızla artması, buna karşın enflasyon ve işsizlikteki artışa bağlı olarak vatandaşların alım gücünün düşmesi, muayene ücretlerinin vatandaşlar üzerinde giderek daha ağır bir mali yük haline gelmesine ve yakınmalara yol açmıştır. Vatandaşın içinde bulunduğu zor duruma rağmen, muayene ücretlerini düşürme yetkisi bulunan Cumhurbaşkanı, bu yetkisini henüz kullanmamıştır.

Bu çerçevede sorularım şunlardır:

- 1- Araç muayene ücretlerinin düşürülmesi için herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 2- Araç muayene ücretlerinde yüzde 20'ye kadar indirim yapma yetkisini kullanması konusunda, bugüne kadar Cumhurbaşkanına bir teklifte bulunulmuş mudur ya da bulunulması planlanmakta mıdır?
- 3- Araç muayene ücretlerine yıllık enflasyonun üzerinde zam yapılması uygulaması devam edecek midir?
- 4- Mevcut ücret belirleme sisteminin, adaletsiz olduğu ve daha adaletli olmasını sağlayacak şekilde değiştirilmesi gerektiği konusunda Bakanlığınız görüşü nedir?
- 5- Muayene istasyonları işletmesinin özel sektöre devredilmesinden buyana vatandaşlarca araç muayene ücreti olarak ödenen paraların yıllar itibarıyla tutarı ne kadardır?
- 6- 20 yıllık işletme süresi sonunda yapılan özelleştirme dolayısıyla vatandaşların cebinden toplamda ne kadar para çıkması öngörülmektedir?
- 7- Araç başına muayene işleminin yıllar itibarıyla maliyeti ne kadardır? Söz konusu maliyet hangi yöntemle ve nasıl hesaplanmaktadır?
- 8- Araç muayene ücretleri ile sunulan hizmetin maliyeti arasında makul bir denge bulunmakta mıdır? Cevabın dayanağı gerekçeler nelerdir?
- 9- İşletmeci kuruluşça araç muayene hizmetleri için yapılan yatırım ile karşılığında elde edilen gelir arasında makul bir denge var mıdır? Makul dengenin varlığı hangi gerekçelerle açıklanmaktadır?
- 10-İşletmeci kuruluş tarafından bugüne kadar araç muayene hasılatından Hazineye yıllar itibarıyla ne kadar pay ödenmiştir?
- 11-İşletmeci kuruluş tarafından ödenen Hazine paylarının denetimi nasıl yapılmaktadır? Söz konusu tutarların doğruluğuna ilişkin olarak bugüne kadar herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
- 12-Araç muayene istasyonlarının özel sektöre devredilmiş olmasından vatandaşların ne menfaati olmuştur?
- 13-Vatandaşların tepkileri dikkate alındığında, araç muayene hizmetlerinin yine Devlet tarafından verilmesi planlanmakta mıdır?